

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 10 sierpnia 2021 r.

Pozycja 118

POSTANOWIENIE

z dnia 29 czerwca 2021 r.

Sygn. akt Ts 32/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Justyn Piskorski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A.B. w sprawie zgodności:

- 1) art. 7 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 676, ze zm.) w zakresie, w jakim „ogranicza on podstawę zaskarżenia wydanej decyzji tylko do jednej przesłanki, tj. niezgodności z prawem”, z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 7 § 5 zdanie drugie ustawy wymienionej w punkcie 1 niniejszego postanowienia w zakresie, w jakim „uniemożliwia on zaskarżenie wydanego przez sąd powszechny orzeczenia o utrzymaniu w mocy, uchyleniu albo zmianie zaskarżonej decyzji” z art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 14 lutego 2020 r. (data nadania) A.B. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Sąd Okręgowy w K. V Wydział Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych (dalej: Sąd Okręgowy) postanowieniem z 13 lutego 2019 r. (sygn. akt [...]) utrzymał w mocy decyzję wydaną 9 listopada 2017 r. przez Dyrektora Aresztu Śledczego w K., na mocy której skarżącemu, za przewinienia dyscyplinarne, orzeczono karę łączną w postaci pozbawienia go wszystkich niewykorzystanych przez niego nagród przyznanych w areszcie. Uzasadniając podtrzymanie decyzji Sąd wskazał, że art. 7 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 676, ze zm.) ogranicza podstawę zaskarżenia tylko do niezgodności z prawem, dlatego podstawą skargi nie może być kwestionowanie ustaleń faktycznych poczynionych przez organ wydający decyzję, ani też niewspółmierność kary do popełnionego przekroczenia.

Zarządzeniem z 9 kwietnia 2019 r. (sygn. akt jw.) sędzia penitencjarny odmówił przyjęcia skargi na wymienione wyżej postanowienie, jako niedopuszczalnej z mocy ustawy.

Skarżący wniósł zażalenie na powyższe zarządzenie, które Sąd Okręgowy utrzymał w mocy postanowieniem z 1 lipca 2019 r. (sygn. akt jw.).

W związku ze złożonym przez skarżącego 29 lipca 2019 r. wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia i złożenia skargi konstytucyjnej oraz zwolnienie od kosztów sądowych, Sąd Rejonowy w Ż. Wydział I Cywilny postanowieniem z 10 września 2019 r. (sygn. akt [...]), zmienionym następnie postanowieniem z 19 listopada 2019 r., ustanowił dla skarżącego pełnomocnika z urzędu. Decyzją Okręgowej Izby Radców Prawnych w K. z 4 grudnia 2019 r. (doręczonej pełnomocnikowi skarżącego 9 grudnia 2019 r.) pełnomocnikiem z urzędu został wyznaczony radca prawny W.W.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 26 sierpnia 2020 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 2 września 2020 r.) skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez doręczenie oryginału albo kopii poświadczonej przez pełnomocnika za zgodność z oryginałem: 1) decyzji Dyrektora Aresztu Śledczego w K. z 9 listopada 2017 r. w przedmiocie ukarania karą dyscyplinarną (wraz z 4 kopiami); 2) postanowienia Sądu Okręgowego w K. V Wydział Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonaniem Orzeczeń Karnych: a) z 13 lutego 2019 r. (sygn. akt [...]), utrzymującego w mocy decyzję, o której mowa w punkcie 1 zarządzenia, b) z 1 lipca 2019 r. (sygn. akt jw.) w przedmiocie odmowy przyjęcia wniesionej skargi na orzeczenie wymienione w punkcie 2a; 3) zarządzenia sędziego Sądu Penitencjarnego z 9 kwietnia 2019 r. (sygn. akt jw.); 4) wniosku skarżącego z 29 lipca 2019 r. o zwolnienie od kosztów sądowych oraz wyznaczenie radcy prawnego z urzędu w zakresie sporządzenia skargi konstytucyjnej w związku z orzeczeniem, o którym mowa w punkcie 2b niniejszego zarządzenia; 5) postanowień Sądu Rejonowego w Ż. Wydział I Cywilny z 10 września 2019 r. oraz 19 listopada 2019 r. (sygn. akt [...]) w przedmiocie wniosku skarżącego, o którym mowa w punkcie 4 zarządzenia; 6) pisma Okręgowej Izby Radców Prawnych w K. z 4 grudnia 2019 r. (OIRP [...]), informującego o wyznaczeniu pełnomocnika dla skarżącego; 7) dokumentów potwierdzających daty: a) doręczenia skarżącemu orzeczenia, o którym mowa w punkcie 2b zarządzenia, b) wystąpienia przez skarżącego do Sądu Rejonowego w Ż. z wnioskiem, o którym mowa w punkcie 4 zarządzenia, c) doręczenia pełnomocnikowi pisma, o którym mowa w punkcie 6 zarządzenia.

W piśmie procesowym z 9 września 2020 r. (data nadania) skarżący odniósł się do tego zarządzenia.

Skarżący twierdzi, że doszło do naruszenia jego konstytucyjnego prawa do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji) oraz zasady, iż „postępowanie sądowe jest co najmniej dwuinstancyjne, zaś każdy obywatel uprawniony jest do wzruszenia orzeczeń wydawanych przez sąd powszechny”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona wymagania przewidziane w ustawie oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

2. W ocenie Trybunału skarga spełnia przesłanki przekazania jej do oceny merytorycznej.

2.1. Skargę sporządził radca prawny ustanowiony pełnomocnikiem z urzędu.

2.2. Przysługująca skarżącemu droga prawna została wyczerpana, ponieważ od postanowienia Sądu Okręgowego w K. V Wydział Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych z 1 lipca 2019 r. (sygn. akt [...]) nie przysługuje żaden zwykły środek zaskarżenia.

2.3. Dochowany został trzymiesięczny termin do wniesienia skargi zastrzeżony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK. Powyższe orzeczenie wraz z uzasadnieniem doręczono skarżącemu 22 lipca 2019 r., natomiast 29 lipca 2019 r. wystąpił on z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi konstytucyjnej. Radca prawny ustanowiony dla skarżącego otrzymał 9 grudnia 2019 r. pisemną informację od Okręgowej Izby Radców Prawnych w K. o wyznaczeniu go pełnomocnikiem skarżącego w rozpatrywanej sprawie, zaś skarga konstytucyjna została wniesiona do Trybunału 14 lutego 2020 r. (data nadania).

2.4. Prawidłowo został określony przedmiot kontroli, tj. art. 7 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 676, ze zm.; dalej: k.k.w.) w zakresie, w jakim „ogranicza on podstawę zaskarżenia wydanej decyzji tylko do jednej przesłanki, tj. niezgodności z prawem” oraz art. 7 § 5 tej ustawy w zakresie, w jakim „uniemożliwia on zaskarżenie wydanego przez sąd powszechny orzeczenia o utrzymaniu w mocy, uchyleniu albo zmianie zaskarżonej decyzji”.

2.5. Zakwestionowanym przepisom skarżący zarzucił naruszenie jego konstytucyjnego prawa do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji) oraz zasady, iż „postępowanie sądowe jest co najmniej dwuinstancyjne, zaś każdy obywatel uprawniony jest do wzruszenia orzeczeń wydawanych przez sąd powszechny”.

2.6. Skarżący wskazał, w jaki sposób – jego zdaniem – zakwestionowane w skardze przepisy naruszają powyższe prawa. Stwierdził, że art. 7 § 1 k.k.w. pozbawia go możliwości kwestionowania ustaleń faktycznych poczynionych przez organ wydający wskazaną decyzję, nawet w sytuacji, w której nie dopuściłby się w ogóle zarzucanego mu przewinienia dyscyplinarnego. Jednocześnie – jak podnosi dalej – podstawą skargi nie może pozostać zarzut niewspółmierności kary do popełnionego przekroczenia, nawet jeśli pozostaje ona oczywista i można przypisać jej skrajnie rażący charakter. Natomiast art. 7 § 5 zdanie drugie k.k.w. – jak stwierdza skarżący – pozbawia go prawa do dwuinstancyjnego postępowania, a wobec znacznie ograniczonych możliwości działania osób pozbawionych wolności, brak możliwości zaskarżenia rozstrzygnięć „w sposób rażący wpływa na pogorszenie możliwości wywodzenia przez nich skutecznej argumentacji oraz obrony swych racji”.

3. W związku z powyższym i zważywszy na to, że sformułowane przez skarżącego zarzuty nie są oczywiście bezzasadne, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – postanowił nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.